

**RAPORT PRIVIND ACTIVITATEA
AUTORITĂȚII NAȚIONALE DE REGLEMENTARE ÎN
DOMENIUL GAZELOR NATURALE
ÎN ANUL 2002**

CUPRINS

1. Cadrul juridic de organizare și funcționare
2. Competențe și atribuții ale ANRGN
3. Dezvoltare și consolidare instituțională
4. Procesul de elaborare a reglementărilor ANRGN
5. Reglementări emise în cursul anului 2002
 - 5.1. Autorizări, Licențieri, Reglementări și Atestări Tehnice
 - 5.2. Prețuri, Tarife, Reglementări Comerciale și Protecția Consumatorilor
 - 5.2.1. Prețuri și tarife reglementate
 - 5.2.2. Supraveghere piață
 - 5.2.3. Reglementări comerciale și protecția consumatorilor
 - 5.3. Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații, Grupe Teritoriale
6. Programe, Relații publice și comunicare
 - 6.1. Programe
 - 6.2. Cooperare internațională și relații publice
 - 6.3. Informații publice și banca de date a ANRGN
7. Prevederi ale reglementărilor în sprijinul armonizării legislației secundare în sectorul gazelor naturale cu cerințele Uniunii Europene
8. Remarci finale

1. Cadrul juridic de organizare și funcționare

Ordonanța Guvernului nr. 60/2000, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 463/2001, reglementează activitatea din sectorul de gaze naturale, consacrand noile relații comerciale între agenții economici care acționează pe piața de gaze naturale din România, prin introducerea concurenței la acest nivel. În acest context legislativ, în anul de referință 2002 a continuat procesul de armonizare a legislației românești privind sectorul gazelor naturale cu legislația comunitară din cadrul programului de integrare a României în Uniunea Europeană.

Cadrul instituțional privind Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale (ANRGN) este precizat prin Ordonanța Guvernului nr. 41/2000, aprobată cu modificări prin Legea nr. 791/29.12.2001. Conform acestor prevederi legale, ANRGN este o instituție publică cu personalitate juridică, care se finanțează exclusiv din venituri extrabugetare.

Conducerea ANRGN este asigurată de un președinte și un vicepreședinte, numiți în condițiile legii. În îndeplinirea atribuțiilor sale, președintele ANRGN este asistat de un Consiliu Consultativ. Acesta este compus din 9 membri numiți prin Ordin al ministrului industriei și resurselor nr. 13/26.04.2002, pe baza propunerilor primite din partea asociațiilor patronale din domeniul gazelor naturale, a societăților de transport, de înmagazinare și de distribuție a gazelor naturale, a asociațiilor consumatorilor de gaze naturale, precum și din specialiști din cadrul Ministerului Industriei și Resurselor și din învățământul superior de specialitate. ANRGN are rolul de a elabora, aplica și urmări sistemul de reglementări, necesar pentru funcționarea sectorului și a pieței gazelor naturale în condiții de eficiență, siguranță, concurență, transparență și protecție a consumatorilor și a mediului. În acest context, Consiliul Consultativ își propune să armonizeze interesele agenților economici din sectorul gazelor naturale cu cele ale consumatorilor de gaze naturale, să evalueze impactul pe care îl au reglementările din sector și să sprijine ANRGN prin recomandări și propuneri în vederea îmbunătățirii conținutului acestora.

2. Competențe și atribuții ale ANRGN

Conform prevederilor Legii nr. 791/29.12.2001, principalele atribuții și răspunderi ale ANRGN sunt precizate după cum urmează:

- emite, modifică, suspendă sau, după caz, retrage autorizațiile și licențele pentru agenții economici existenți în sectorul gazelor naturale, precum și pentru cei care vor apărea ca urmare a deschiderii pieței de gaze naturale;
- avizează clauzele și condițiile acordurilor de concesiune ale sistemelor de transport și de distribuție a gazelor naturale, precum și pe cele ale acordurilor din domeniul de activitate;
- stabilește și aprobă contractele-cadru dintre agenții economici din sectorul gazelor naturale privind vânzarea, achiziția, transportul, tranzitul, înmagazinarea și distribuția de gaze naturale, precum și pe cele de furnizare de gaze naturale la consumatorii finali;

- elaborează Regulamentul pentru acreditarea consumatorilor eligibili de gaze naturale;
- emite norme tehnice, la propunerea agenților economici din sectorul gazelor naturale, necesare pentru funcționarea eficientă și transparentă a sistemului național de transport, a altor sisteme de transport, precum și a sistemelor de distribuție a gazelor naturale;
- aprobă Regulamentul de programare și dispecerizare a Sistemului național de transport al gazelor naturale, elaborat de către operatorul acestuia;
- reglementează accesul nediscriminatoriu la sistemul de transport și/sau de distribuție pentru consumatorii eligibili, stimulând competiția în furnizarea gazelor naturale;
- elaborează Regulamentul privind acordarea licențelor și a autorizațiilor în sectorul gazelor naturale, prin care vor fi stabilite procedurile, termenele și condițiile de acordare, de suspendare, de retragere sau de modificare a acestora;
- stabilește criteriile și metodele pentru calculul prețurilor și al tarifelor reglementate, în sectorul gazelor naturale, având în vedere protejarea intereselor consumatorilor de gaze naturale;
- urmărește încheierea și respectarea contractelor de concesiune din domeniul gazelor naturale și se autosesizează în vederea protejării părților contractante, în condițiile legii;
- urmărește aplicarea standardelor de calitate în domeniul serviciilor specifice sectorului gazelor naturale și ia măsuri pentru adaptarea acestora ori de câte ori constată neconcordanțe;
- elaborează Metodologia de emitere a atestatelor tehnice în sectorul gazelor naturale și participă, împreună cu organismele abilitate de lege, la activitatea de agrementare tehnică a produselor, procedeele și echipamentelor noi, precum și la cea de autorizare și acreditare a laboratoarelor de analiză și încercări din domeniul gazelor naturale;
- controlează respectarea deciziilor proprii de către agenții economici din sectorul gazelor naturale și aplică sancțiuni în cazul nerespectării acestora;
- elaborează Regulamentul pentru verificarea și autorizarea agenților economici și a personalului care desfășoară activități de proiectare și execuție în domeniul gazelor naturale;
- elaborează, în conformitate cu prevederile legale, regulamentul de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în domeniu;
- propune organelor competente măsuri de prevenire și eliminare a abuzului de poziție dominantă în domeniul de activitate, în vederea respectării reglementărilor cu privire la acces, concurență și la transparentă;
- elaborează Regulamentul privind organizarea și funcționarea Consiliului Consultativ al ANRGN și a Comitetului de Reglementare.

3. Dezvoltare și consolidare instituțională

Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale își desfășoară activitatea curentă în temeiul Regulamentului de organizare și funcționare, aprobat în condițiile legii. Activitatea este structurată pe departamente, direcții și servicii după cum urmează:

- a) Departamentul Autorizări, Licențieri, Reglementări și Atestări Tehnice:
 - Direcția Autorizări, Licențieri :
 - Serviciul Licențieri
 - Serviciul Autorizări
 - Direcția Reglementări și Atestări Tehnice :
 - Serviciul Reglementări Tehnice
 - Serviciul Atestări Tehnice
- b) Departamentul Prețuri, Tarife, Reglementări Comerciale, Protecția Consumatorilor:
 - Direcția Prețuri, Tarife, Supraveghere Piață :
 - Serviciul Prețuri și Tarife
 - Serviciul Supraveghere Piață
 - Direcția Reglementări Comerciale :
 - Serviciul Metodologii, Contracte
 - Serviciul Protecția Consumatorilor
- c) Departamentul Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații, Grupe Teritoriale:
 - Direcția Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații
 - Serviciul Inspecție ,Control
 - Serviciul Sesizări, Reclamații
 - Grupe Teritoriale
- d) Direcția Dezvoltare, Programe:
 - Serviciul Analiză, Programe
 - Serviciul Cooperare Internațională și Relații Publice
 - Serviciul Tehnologia Informației și Baze de Date
- e) Direcția Economică:
 - Serviciul Buget, Resurse Financiare;
 - Serviciul Financiar-Contabilitate;
 - Biroul Administrativ, Logistic
- f) Serviciul Legislație, Contencios
- g) Serviciul Resurse Umane
- h) Serviciul Managementul Calității și Mediului
- i) Audit Public Intern

În structura organizatorică figurează și un Cabinet al Președintelui. Precizările de mai sus se regăsesc în organigrama care face parte integrantă din Regulamentul de organizare și funcționare al ANRGN și care este prezentată pe pagina de internet a ANRGN.

La începutul anului 2002, în cadrul ANRGN activau 43 de angajați. În cursul anului 2002, au fost ocupate prin concurs o mare parte din posturile prevăzute, ajungându-se astfel, la sfârșitul anului, la un personal permanent format din 65 persoane, din care: 31 ingineri, 2 sub-ingineri, 12 economiști, 7 consilieri juridici, 1 referent de specialitate, 3 specialiști în informatică, 1 specialist în domeniul calității, 8 persoane reprezentând personal auxiliar.

4. Procesul de elaborare a reglementărilor ANRGN

La baza elaborării actelor normative din anul de referință 2002, ANRGN a avut în vedere atât prevederile legislației primare, cât și propunerile și observațiile venite din partea agenților economici, pornind de la Normele procedurale privind emiterea reglementărilor care stabilesc, în principal, tipurile de reglementări, programarea

activității de elaborare, etapele, precum și procedura de modificare și/sau completare respectiv abrogare a acestora.

Termenii de referință ai reglementărilor, documentele de discuție și proiectele acestora au fost remise agenților din sector, precum și instituțiilor publice interesate, pentru formularea de amendamente. De asemenea, ANRGN a inițiat întrevederi cu partenerii de dialog pentru a clarifica punctele de vedere în divergență.

Consiliul Consultativ a avut o contribuție deosebită la realizarea sarcinilor asumate de instituția noastră, asistând ANRGN în activitatea de reglementare.

Ordinele și deciziile cu caracter normativ au fost publicate în Monitorul Oficial al României, partea I.

În cursul anului 2002, ANRGN a emis 25 de reglementări cu caracter normativ . Împreună cu cele 30 de acte normative elaborate și publicate de ANRGN în anul 2001, acestea constituie legislația secundară specifică sectorului gazelor naturale. Toate aceste norme sunt puse la dispoziția celor interesați și în format electronic, putând fi accesate pe pagina de internet a instituției: www.anrgn.ro.

5. Reglementări emise în cursul anului 2002

5.1. Autorizări, Licențieri, Reglementări și Atestări Tehnice

Acordarea de autorizații și licențe în sectorul gazelor naturale a fost realizată, în perioada care face obiectul raportului, pe baza următoarelor acte normative:

Hotărârea Guvernului nr. 784/2000 privind aprobarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale;

Hotărârea Guvernului nr. 1248/2002 privind modificarea și completarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 784/2000;

Ordinul ministrului industriei și resurselor nr. 15/2001 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea și verificarea personalului care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale și a Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare și execuție în sectorul gazelor naturale;

Ordinul ministrului industriei și resurselor nr.440/2002 privind aprobarea Regulamentului pentru autorizarea și verificarea personalului care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale și a Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale, care abrogă Ordinul ministrului industriei și resurselor nr.15/ 2001 ;

Decizia nr. 312/2001, completată prin Decizia nr. 377/2001 a președintelui ANRGN privind licența provizorie în sectorul gazelor naturale.

Regulamentul pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în sectorul gazelor naturale, aprobat prin H.G. 784/2000, constituie baza legală pentru desfășurarea uneia dintre principalele activități ale ANRGN. Regulamentul se aplică persoanelor juridice care solicită acordarea unei autorizații pentru înființarea, funcționarea și modificarea unor capacități de producție, transport, înmagazinare/stocare, tranzit, dispecerizare și distribuție a gazelor naturale sau a unei licențe pentru a desfășura activități comerciale de furnizare,

transport, înmagazinare/stocare, tranzit, dispacherizare și distribuție în sectorul gazelor naturale. De la data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 784/2000, a fost înregistrată o serie de disfuncționalități și neconcordanțe în aplicarea Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor și licențelor, semnalate și de către agenții economici care își desfășoară activitatea în sectorul gazelor naturale. Ca urmare, în scopul remedierii acestei situații, prin Hotărârea Guvernului nr. 1248/2002 au fost aprobate modificări și completări aduse Regulamentului, dintre care cele care pot fi considerate principale, în raport cu actul normativ inițial, constau în:

- completarea listei documentelor necesare pentru acordarea autorizațiilor și licențelor;
- modificarea termenelor de acordare a autorizațiilor și licențelor;
- modificarea termenului de suspendare a autorizațiilor și licențelor;
- reglementarea transferului autorizațiilor;
- reconsiderarea claselor de consumatori.

O parte din dispozițiile introduse în Regulament au fost generate de necesitatea armonizării acestuia cu prevederile Directivei 98/30/EC privind regulile comune destinate pieței interne de gaze naturale, în condițiile respectării principiului subsidiarității.

Astfel, în baza prevederilor legale în vigoare, ANRGN a acordat, în cursul anului 2002, următoarele autorizații și licențe agenților economici care operează pe piața gazelor naturale din România:

- 29 autorizații de funcționare a distribuției de gaze naturale;
- 35 autorizații de înființare a distribuției de gaze naturale;
- 24 licențe de distribuție a gazelor naturale;
- 17 licențe de furnizare a gazelor naturale ;
- 1 licență de înmagazinare/stocare a gazelor naturale.

Achiziția de autorizare și verificare a agenților economici și a persoanelor fizice care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale a fost reglementată, anul trecut, printr-un nou act normativ, aprobat prin Ordinul ministrului industriei și resurselor nr. 440/2002. Începând cu data de 11 octombrie 2002, prin intrarea în vigoare a acestuia, a fost abrogat Ordinul ministrului industriei și resurselor nr. 15/2000 care avea același obiect. Ordinul nr.440/2002 aduce ca noutate faptul că la examenul de autorizare a personalului, dacă este îndeplinită condiția de practică în domeniu, pot participa absolvenții institutelor politehnice, indiferent de specialitate. Totodată, au apărut și noi criterii pentru obținerea gradelor de autorizare, în sensul modificării perioadei de vechime în muncă în domeniu.

În scopul creșterii competenței profesionale în sectorul gazelor naturale, în perioada 23.11.2002-02.12.2002, ANRGN a organizat o sesiune de examene pentru autorizarea personalului care-și desfășoară activitatea în sectorul gazelor naturale. În urma promovării examenului de autorizare, un număr de 2459 persoane au dobândit calitatea de instalator autorizat, atestată prin legitimație.

Totodată, în perioada menționată, ANRGN a continuat activitatea de autorizare și verificare a agenților economici care desfășoară activități de proiectare, execuție și exploatare în sectorul gazelor naturale. Astfel, un număr de 565 firme au fost autorizate pentru a desfășura una sau mai multe activități în domeniu, ANRGN acordând acestora un număr de 1093 autorizații.

În vederea participării la licitațiile de concesiune a serviciului de distribuție a gazelor naturale și/sau a bunurilor aferente acestora organizate de Consiliile Locale din 46 de localități, ANRGN a acordat, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, un număr de 72 licențe provizorii agenților economici solicitanți.

Pe parcursul anului 2002, cu sprijinul operatorilor licențiați ce desfășoară activități în sectorul gazelor naturale, ANRGN a elaborat următoarele reglementări tehnice:

- Codul Tehnic al Sectorului Gazelor Naturale;
- Regulamentul de măsurare a cantităților de gaze naturale tranzacționate pe piața angro;
- Regulamentul de măsurare a cantităților de gaze naturale furnizate la consumatorii captivi.

Codul Tehnic al Sectorului Gazelor Naturale are ca scop impunerea și promovarea cerințelor tehnice minime specifice sectorului gazelor naturale, atât a celor prevăzute de legislația primară și secundară, de normativele și standardele în vigoare, cât și a celor ce necesită a fi detaliate prin norme tehnice de către operatorii licențiați. Totodată, codul vine în sprijinul investitorilor români sau străini pentru a le facilita informarea, integrând, într-un singur document, reglementările tehnice aplicabile obiectivelor/sistemelor din sectorul gazelor naturale.

Cele două regulamente de măsurare a cantităților de gaze naturale stabilesc condițiile de măsurare a gazelor naturale tranzacționate între agenții economici din sectorul gazelor naturale în baza contractelor cadru încheiate între aceștia, respectiv de către operatorul licențiat pentru distribuția gazelor naturale cu consumatorii captivi.

5.2 Prețuri, Tarife, Reglementări Comerciale și Protecția Consumatorilor

5.2.1. Prețuri și tarife reglementate

Ordinul comun ANRGN și ANRM nr. 865/195/2001, privind aprobarea prețurilor și stabilirea tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, promovat în decembrie 2001, a rămas în vigoare până la sfârșitul anului 2002 și, în consecință, prețurile și tarifele reglementate nu au fost modificate. Singura excepție constă în modificarea tarifului pentru prestarea serviciului de înmagazinare, acesta fiind stabilit diferențiat pe depozite subterane, conform Ordinului comun ANRGN și ANRM nr. 615/118/2002.

În prima parte a anului 2002, au fost revizuite Criteriile și metodele pentru stabilirea prețurilor și a tarifelor reglementate în sectorul gazelor naturale, noua reglementare fiind aprobată în cursul lunii iunie 2002, prin Decizia președintelui ANRGN nr. 654/21.06.2002.

În vederea creșterii gradului de suportabilitate la nivelul populației, prin Ordinul președintelui ANRGN nr. 325/19.02.2002 a fost aprobat prețul social al gazelor naturale pentru consumatorii din categoria familiilor și persoanelor care se încadrează în prevederile Legii nr. 416/2001 privind venitul minim garantat. Prețul social al gazelor naturale este aplicat diferențiat, pe tranșe de consum, astfel:

- pentru perioada de vară (aprilie - septembrie), 100 mc/lună;
- pentru perioada de iarnă (octombrie - martie), 300 mc/lună.

5.2.2. Supraveghere piață

Prin decizia președintelui ANRGN nr. 1/2002, gradul de deschidere a pieței interne a gazelor naturale în anul 2002 a fost stabilit la 25% din consumul intern total înregistrat în anul 2001. Totodată, prin decizia președintelui ANRGN nr. 491/18 aprilie 2002, privind aprobarea Listei centralizate la nivel național a consumatorilor eligibili de gaze naturale, a fost acreditat sau reconfirmat un număr de 41 de agenți economici, pentru un consum total de 3.963,625 mil. mc. Începând cu anul 2002, activitatea desfășurată de operatorii licențiați și de consumatorii eligibili de gaze naturale a fost monitorizată și înregistrată în baza de date a ANRGN, conform Deciziei președintelui nr. 246/2002. De asemenea, pentru supravegherea activității economice desfășurată de către operatorii licențiați a fost aprobată, prin Decizia nr. 871/18.10.2002, procedura de întocmire a raportului financiar de către titularul de licență din sectorul gazelor naturale. La sfârșitul anului 2002, în vederea continuării în condiții optime a procesului de liberalizare a pieței interne a gazelor naturale și în anul 2003, au fost adoptate și publicate următoarele acte normative:

- Decizia nr.974/03.12.2002 prin care a fost revizuit Regulamentul pentru acreditarea consumatorilor eligibili de gaze naturale;
- Decizia nr. 997/20.12.2002, prin care a fost stabilit gradul de deschidere al pieței interne a gazelor naturale în anul 2003 la 30% din consumul intern al anului 2002.

5.2.3. Reglementări comerciale și protecția consumatorilor

Activitatea de elaborare a reglementărilor comerciale, în anul 2002, s-a materializat prin adoptarea de decizii ale președintelui ANRGN, cu privire la:

- aprobarea contractului cadru de înmagazinare subterană a gazelor naturale – Decizia nr. 247/06.02.2002;
- aprobarea metodologiei de soluționare a neînțelegerilor precontractuale în sectorul gazelor naturale – Decizia nr. 248/06.02.2002;
- Regulile comerciale privind piața gazelor naturale–Decizia nr. 636/19.06.2002;
- modificarea și completarea contractelor-cadru de transport al gazelor naturale –Decizia nr. 637/19.06.2002;
- modificarea și completarea contractelor-cadru de distribuție a gazelor naturale –Decizia nr. 638/19.06.2002;
- modificarea contractelor-cadru de furnizare a gazelor naturale pentru consumatorii captivi – Decizia nr. 800/21.08.2002;
- Standardul de performanță pentru serviciul de furnizare a gazelor naturale, realizat de operatorii de distribuție – Decizia nr. 938/12.11.2002;

Anul 2002 a fost anul în care atenția ANRGN a fost direcționată către asigurarea și îmbunătățirea prin reglementări a calității serviciilor prestate de furnizorii și distribuitorii de gaze naturale. Astfel, a fost elaborat “Standardul de performanță pentru serviciul de furnizare a gazelor naturale” prin care s-au avut în vedere următoarele:

- asigurarea pârghiilor necesare reglementatorului pentru îmbunătățirea serviciului prestat de către operatorii licențiați, permițând compararea rezultatelor diferiților agenți economici;

- asigurarea protecției consumatorilor prin impunerea respectării anumitor limite referitoare la parametri, racordarea/conectarea – accesul consumatorilor la sisteme, măsurarea și gestiunea gazelor naturale, numărul de întreruperi, timpul reluării furnizării, duratele de restabilire a conectării, promptitudinea cu care se răspunde la reclamațiile consumatorilor.

Introducerea standardelor de performanță are ca principal obiectiv asigurarea protecției consumatorilor prin impunerea respectării de către operatorii licențiați a anumitor cerințe tehnice și comerciale. Condițiile de valabilitate ale licențelor stipulează, în mod clar, necesitatea respectării standardelor de performanță privind serviciul de furnizare a gazelor naturale și obligativitatea titularilor licenței de furnizare de a prezenta rapoarte anuale referitoare la realizarea indicatorilor de performanță. Totodată, prin reglementările care se aplică în sectorul gazelor naturale, au fost promovate condiții privind protecția mediului înconjurător și asigurarea calității, prin impunerea certificării obligatorii pentru sistemele de management de mediu și pentru cele de asigurarea calității, astfel încât obținerea autorizărilor și licențelor să depindă de acest demers.

În baza prerogativelor conferite ANRGN prin art. 5 lit. b) din Ordonanța Guvernului nr. 41/2000 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale (ANRGN), aprobată cu modificări prin Legea nr. 791/2001, în anul 2002 au fost avizate 25 de contracte de concesiune a serviciului de distribuție și/sau a bunurilor aferente din sectorul gazelor naturale.

În același interval, au fost soluționate, în baza Metodologiei de soluționare a neînțelegerilor precontractuale în sectorul gazelor naturale, patru situații conflictuale, apărute la încheierea contractelor între agenții economici din sectorul gazelor naturale.

5.3 Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații, Grupe Teritoriale

Departamentul Inspecție, Control, Sesizări, Reclamații, Grupe Teritoriale a fost înființat în luna martie 2002, iar începând cu data de 29.04.2002 s-au organizat cinci Grupele Teritoriale (Arad, București, Constanța, Iași, Târgu Mureș), aprobate prin Ordin al ministrului industriei și resurselor nr. 137/2002, astfel încât activitatea de inspecție și control a fost extinsă pe întreg teritoriul țării. Scopul acestor grupe este de a controla și verifica operativ respectarea cadrului legal de către agenții economici, de a contribui la armonizarea relațiilor dintre agenții economici din sector și diversele categorii de consumatori, precum și de a asigura informarea permanentă, respectiv, educarea acestora din urmă.

Activitatea departamentului s-a desfășurat pe două planuri principale :

- de inspecție, control;
- de sesizări, reclamații.

Activitatea de inspecție, control a avut la bază planul anual de control aprobat de conducerea instituției, care a fost completat pe parcursul anului datorită sesizărilor și reclamațiilor primite care au impus desfășurarea unor acțiuni în regim de urgență. Astfel, pe parcursul anului 2002 a fost verificat un număr de 107 agenți economici care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale, după cum urmează :

- 15 agenți economici ce dețin licențe și autorizații în sectorul gazelor naturale conform Regulamentului pentru acordarea autorizațiilor și licențelor în

sectorul gazelor naturale. Această acțiune, de o complexitate deosebită, a presupus verificarea activității acestor agenți economici în 142 de localități de pe cuprinsul a 14 județe.

- 92 agenți economici autorizați conform Regulamentului pentru autorizarea și verificarea agenților economici care desfășoară activități de proiectare și execuție în sectorul gazelor naturale. Numărul mare și dispersia teritorială pe tot cuprinsul țării a acestei categorii de agenți economici a scos în evidență utilitatea deosebită a organizării teritoriale a ANRGN, prin înființarea pe parcursul anului 2002 a Grupelor Teritoriale, precum și importanța continuării procesului de dezvoltare a acestora.

A fost aplicat un număr de 75 sancțiuni contravenționale principale, 64 pentru persoane fizice și 11 pentru agenți economici, în valoare totală de 1.770 milioane lei. Totodată, s-au aplicat un număr de 24 sancțiuni contravenționale complementare respectiv :

- una de suspendare a autorizației de instalator autorizat, fără drept de prezentare la o nouă examinare;
- 11 de suspendare a autorizației instalatorilor autorizați, cu drept de prezentare la o nouă examinare;
- 12 de suspendare pe termen de 30 zile a autorizației societăților comerciale până la remedierea deficiențelor apărute.

Datorită neachitării în termen de 15 zile de la data înmânării procesului-verbal pentru un număr de cinci sancțiuni contravenționale, s-au făcut comunicări către Administrația Financiară în a cărei rază teritorială domiciliază contravenienții, în vederea recuperării creanțelor bugetare. Sancțiunile contravenționale aplicate s-au datorat, în general, următoarelor aspecte :

- executarea de lucrări fără obținerea avizelor și acordurilor necesare;
- nerespectarea proiectelor de execuție;
- nerespectarea procedurii de reavizare a documentației de execuție în cazul modificărilor de proiect;
- utilizarea de materiale necorespunzătoare;
- expirarea termenului de valabilitate a unor documente ce au stat la baza autorizării societății din domeniul gazelor naturale.

Pe parcursul anului 2002, în cadrul departamentului au fost înregistrate și rezolvate un număr de 204 sesizări și reclamații :

- 41 din partea agenților economici;
- 101 din partea persoanelor fizice și a asociațiilor de locatari/proprietari;
- 62 din partea unor instituții ale statului, referitoare la sesizările primite de către acestea în domeniul gazelor naturale.

Reclamațiile și sesizările primite s-au referit, în general, la aspecte privind :

- neînțelegerea legislației în vigoare;
- nerespectarea termenelor din contractele încheiate între beneficiari și societățile autorizate să execute lucrări de proiectare și execuție în sectorul gazelor naturale;
- probleme legate de plata contribuției la conductele de distribuție realizate de către investitori particulari;
- diverse situații conflictuale.

Modul de rezolvare a acestor sesizări a fost diferit, în funcție de problemele ridicate : de la răspunsuri în scris cuprinzând lămuriri, explicații și referiri la legislația în vigoare și discuții directe cu părțile implicate, medieri și recomandări, până la acțiuni de control în teren.

6. Programe, Relații publice și comunicare

6.1 Programe

ANRGN a beneficiat în perioada 2001-2002 de programul de asistență PHARE – RO 9805-01-01-01 intitulat: “Asistență pentru înființarea Autorității de Reglementare în domeniul Gazelor Naturale în România”, derulat de consorțiul format din societățile CONSULECTRA – Germania, KANTOR – Grecia și Nomisma Italia. Obiectivele urmărite s-au referit la organizarea și funcționarea ANRGN, revizuirea metodologiilor de tarifare, regimul de acordare a licențelor și autorizațiilor, cerințele impuse pentru obținerea statutului de consumator eligibil de gaze, revizuirea legislației secundare. În decursul anului 2002, ANRGN a făcut demersurile necesare pentru ca un nou program PHARE, RO 0005.01.02 „Consolidarea Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale”, să înceapă să funcționeze efectiv în anul 2003, astfel încât să fie asigurată continuarea programului menționat anterior.

În aceeași perioadă, în colaborare cu firma NEXANT, a fost derulat programul cu finanțare nerambursabilă USAID intitulat “Asistență pentru reglementarea și restructurarea sectorului gazelor naturale (2000 - 2002)”, program care a urmărit analiza cadrului legislativ din sector, îmbunătățirea activității ANRGN în domeniul relațiilor publice și al comunicării, al protecției consumatorilor. Activitățile organizate în cadrul acestui program au contribuit, prin organizarea de seminare pe teme specifice la care au participat reprezentanți ai organizațiilor interesate, la redactarea formei finale a Codului Tehnic și a Regulilor Comerciale privind piața gazelor naturale.

Reprezentanții ANRGN au participat, în mod regulat, la negocierile cu Banca Mondială privind sectorul energetic, susținând puncte de vedere pertinente privind evoluția sectorului gazelor naturale.

6.2. Cooperare internațională și relații publice

În vederea integrării în Uniunea Europeană, în anul 2002, ANRGN a fost invitată, pentru prima dată, alături de autorități similare din țările candidate, să participe activ în cadrul Forumului de la Madrid, manifestare în cadrul căreia se stabilesc principiile de bază ale creării unei piețe unice a gazelor naturale în U.E. În acest sens, legislația secundară emisă de ANRGN urmărește să asigure preluarea condițiilor aferente domeniului de activitate al acesteia prevăzute în documentele acquis-ul comunitar, în special cele din Directiva Europeană 98/30/EC, cât și pe cele din celelalte directive ale U.E. privind domeniul energiei.

ANRGN a participat la Viena la întâlnirea comună a autorităților de reglementare în domeniul energiei din Uniunea Europeană și din țările candidate. Tematica întâlnirii a prezentat interes din perspectiva aderării României la structurile europene, prezentările abordând problematica etapelor ce trebuie parcurse de țările candidate, a evoluțiilor

recente înregistrate pe piețele de electricitate și gaze din spațiul european și a impactului lărgirii U.E. asupra activității din sectorul energetic.

În decursul anului 2002, ANRGN a devenit membru asociat la ERRA (Energy Regulators Regional Association), organism voluntar al autorităților de reglementare din domeniul energetic al țărilor din Europa Centrală și de Est. Această asociație își propune să faciliteze schimburile de informații și experiență între autoritățile membre. Atât cu ocazia întâlnirilor între președinții autorităților de reglementare din țările membre, cât și în cadrul comitetelor de lucru ale ERRA, au avut loc schimburi de experiență în ceea ce privește situația actuală în domeniul energetic și au fost stabilite modalități concrete de elaborare, dezvoltare și implementare a politicilor și strategiilor energetice la nivel național și regional.

ANRGN participă la toate întâlnirile specifice domeniului gazelor naturale din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a ONU de la Geneva și colaborează îndeaproape cu Comitetul Național Român din cadrul Consiliului Mondial al Energiei (WEC). În același context, ANRGN a contribuit la actualizarea bazei de date a Centrului de Gaze al organizației menționate cu cele mai recente informații privind sectorul gazelor naturale din România.

Președintele ANRGN a participat la misiunile de afaceri organizate de Forum Invest, la Milano și la Berlin, făcând parte din delegația Ministerului Industriei și Resurselor, condusă de domnul ministru Dan Ioan Popescu. Întâlnirile au avut ca scop prezentarea potențialului economic al României, precum și dezvoltarea relațiilor de afaceri cu partenerii din țările respective, urmărindu-se identificarea investitorilor interesați în privatizarea sectorului energetic.

În decursul anului 2002, activitatea de relații publice a ANRGN a continuat în sensul îmbunătățirii imaginii instituției și a informării prompte și corecte a partenerilor de dialog.

Prin specificul activității sale, ANRGN s-a aflat într-o strânsă colaborare cu Direcția Generală Programe cu Organizații Internaționale și Direcția Generală Integrare Europeană și Regională, Negocieri din cadrul Ministerului Industriei și Resurselor, în vederea armonizării legislației naționale din sectorul gazelor naturale cu Acquis-ul comunitar și a elaborării Documentului de Poziție – Capitolul 14 “Energia”.

De asemenea, ANRGN a participat la mesele rotunde organizate de APER (Asociația pentru Politici Energetice din România), pe teme care au vizat politicile energetice, inclusiv din domeniul gazelor naturale, privind alinierea legislației interne la cea comunitară, gradul de independență a autorităților de reglementare în domeniul gazelor naturale.

Un alt obiectiv a constat în asigurarea informării consumatorilor de gaze naturale asupra activității ANRGN și a implicațiilor acesteia în ceea ce îi privește. Totodată, pentru a menține un dialog deschis cu consumatorii, au avut loc mai multe întâlniri cu reprezentanții asociațiilor interesate, în cadrul cărora s-au dezbătut probleme legate de creșterea calității serviciilor prestate de societățile de distribuție, de scăderea factorului de risc în exploatare și de diferențierea tarifelor pe baza unor criterii corecte.

În paralel cu activitățile menționate, în anul 2002, ANRGN a avut în vedere:

- a) transmiterea periodică de comunicate de presă al căror conținut a urmărit transferul informațiilor de interes public, care să contribuie la informarea corectă și la timp a consumatorilor de gaze naturale;
- b) elaborarea și trimiterea de materiale informative despre misiunea, atribuțiile și competențele ANRGN către principalele posturi de televiziune, respectiv către departamentele de știri și către producătorii emisiunilor economice;
- c) organizarea de reportaje sau interviuri de prezentare care au pus în evidență rolul și poziția ANRGN în contextul strategiei energetice naționale.

În trimestrul IV al anului 2002 a fost încheiat un contract cu societatea Media Uno, asigurând astfel apariția lunară a unor articole care prezintă activitatea ANRGN în publicațiile “Revista de Comerț și Industrie” și “Micul Paris”.

6.3 . Informații publice și baza de date a ANRGN

Serviciul Tehnologia Informației și Baze de Date creează și particularizează produse software, instalează și întreține sistemele informatice utilizate, asigură funcționarea rețelei locale de calculatoare și accesul la Internet, asigură comunicația prin centrala telefonică a instituției. Activitățile aflate în derulare, strict legate de activitatea serviciului, sunt asigurate de personalul serviciului și se referă la baza de date a instituției, administrarea serverelor și a rețelei locale de calculatoare și a sistemului de comunicații. Aceste aplicații utilizează baze de date, având drept scop colectarea datelor privind:

- acordarea și urmărirea licențelor și autorizațiilor emise în sectorul gazelor naturale (HG 784);
- acordarea și monitorizarea autorizațiilor de execuție și proiectare emise pentru agenții economici care desfășoară activități în sectorul gazelor naturale (Ord. MIR 440);
- consumul intern de gaze naturale și sursele de acoperire a acestuia;
- cererile depuse de agenții economici pentru obținerea/reconfirmarea statutului de consumator eligibil;
- cantitățile consumate și prețurile realizate de consumatorii acreditați ca eligibili;
- fundamentarea prețurilor și tarifelor reglementate.

Accesul la informațiile de interes public din sectorul gazelor naturale este asigurat prin publicarea acestora pe site-ul oficial al ANRGN, acesta fiind realizat și întreținut de către personalul serviciului în colaborare cu serviciul specializat în relații publice.

Serviciul este implicat în implementarea unui sistem care va permite o analiză a eficienței regulilor impuse pe piața de gaze naturale și a comportamentului participanților implicați, care se va realiza prin :

- îmbunătățirea instrumentelor și metodelor de calcul a prețurilor și tarifelor reglementate, de echilibrare a balanței de gaze, de monitorizare a pieței interne;
- capacitatea de a previziona cererile de gaz pentru fiecare rețea de distribuție și implicațiile acestora asupra rețelei de transport și de distribuție;

- realizarea unui profil al performanțelor rețelei și evaluarea planurilor de extindere pentru a optimiza investițiile în infrastructură, ținând cont de vechimea acesteia, de necesitățile de dezvoltare și de necesarul de investiții. Astfel, se va permite evaluarea stării actuale a rețelei naționale, a cerințelor de dezvoltare a acesteia și a modalităților optime care conduc la satisfacerea acestor cerințe.

7. Prevederi ale reglementărilor în sprijinul armonizării legislației secundare în sectorul gazelor naturale cu cerințele Uniunii Europene

În procesul de armonizare legislativă cu prevederile comunitare din documentele privind domeniul energetic, respectiv preluarea Directivei 98/30/EC referitoare la regulile comune pentru piața internă de gaze naturale, ANRGN a înregistrat progrese notabile concretizate prin:

- a) liberalizarea pieței în conformitate cu Decizia Președintelui ANRGN nr. 1/2002, în care a fost prevăzut gradul de deschidere a pieței gazelor naturale de 25% din consumul total de gaze naturale aferent anului 2001, numărul consumatorilor eligibili acreditați fiind de 41 (Decizia președintelui ANRGN nr.491/2002);
- b) preluarea prevederilor Directivei 90/377/EC privind:
 - aplicarea procedurii comunitare de îmbunătățire a transparenței prețurilor la gazele naturale pentru consumatorii industriali, preluând integral metodologia de înregistrare a datelor la care se face referire în reglementarea comunitară;
 - regulile comune pentru transportul, distribuția, furnizarea și înmagazinarea gazelor naturale, transpuse prin:
 - Decizia președintelui ANRGN nr. 247/2002 privind contractul-cadru de înmagazinare a gazelor naturale;
 - Decizia președintelui ANRGN nr.938/2002 privind aprobarea Standardului de performanță pentru serviciul de furnizare a gazelor naturale realizat de operatorii de distribuție;
 - Decizia președintelui ANRGN nr. 249/2002 care modifică și completează Decizia președintelui ANRGN nr. 54/2001 privind aprobarea Regulamentului de constatare, notificare și sancționare a abaterilor de la reglementările emise în sectorul gazelor naturale;
 - Decizia președintelui ANRGN nr. 871/2002 privind aprobarea Procedurii de întocmire a Raportului financiar de către titularul de licență din sectorul gazelor naturale, prin care au fost transpuse regulile privind separarea și transparența costurilor operatorilor licențiați din sectorul gazelor naturale.

8. Remarci finale

Anul 2002 a reprezentat anul în care poziția ANRGN a fost consolidată, rolul acesteia în aplicarea prevederilor strategiei naționale în domeniul energetic fiind apreciat la justă valoare de administrație, organizații, asociații, societăți comerciale și, nu în ultimul rând, de consumatori, materializându-se prin creșterea încrederii colaboratorilor în calitatea serviciilor prestate de autoritate.

ANRGN a făcut demersuri pentru implementarea unui sistem de management al calității având ca referențial standardul ISO 9001 : 2000, sistem care să fie supus certificării efectuate de către un organism de certificare de notorietate internațională. În acest fel, eficiența activității interne a autorității va fi mult îmbunătățită și va crește, în mod implicit, nivelul de satisfacție al clienților serviciilor specializate.

Câteva aspecte prioritare ale activității ANRGN cuprinse în programul pentru anul 2003, menționate mai jos, dau o imagine clară asupra coordonatelor multilaterale specifice preocupărilor autorității :

- organizarea unor acțiuni de colaborare operativă cu ANRE și întocmirea unui plan de acțiune comun, în vederea respectării prevederilor legale de către agenții economici care utilizează gazele naturale ca agent primar;
- asigurarea gradului de deschidere a pieței de 30% în anul 2003, etapele viitoare pentru creșterea gradului de deschidere a pieței gazelor naturale urmând a fi stabilite ulterior, în urma evaluării rezultatelor obținute în această etapă;
- monitorizarea respectării condițiilor de valabilitate a autorizațiilor agenților economici autorizați de către ANRGN, care le conferă acestora dreptul de a desfășura activități de proiectare și execuție în sectorul gazelor naturale și de a aplica sancțiuni acelor care încalcă aceste condiții;
- revizuirea și promovarea metodologiei privind soluționarea de către ANRGN a eventualelor neînțelegeri precontractuale;
- continuarea implementării noului sistem de prețuri și tarife, având ca obiective diferențierea tarifelor de distribuție pe clase de consumatori finali captivi în sistemele de distribuție, precum și stabilirea unor prețuri finale diferențiate pentru fiecare dintre acestea;
- îmbunătățirea imaginii publice a ANRGN prin aplicarea metodelor de comunicare moderne și prin diversificarea modalităților de colaborare cu reprezentanții presei, ai radioului și ai televiziunii;
- instruirea, în proces continuu, a personalului ANRGN prin intermediul cursurilor specializate necesare fiecărui compartiment;
- implicarea directă și activă în informarea și educarea consumatorilor, prin implementarea programului de participare publică, care va conduce la reducerea substanțială a numărului sesizărilor și la satisfacerea cerințelor consumatorilor, în condițiile în care aceștia vor înțelege mai bine mecanismele pieței de gaze naturale și se vor conforma acestora.